

Stappenplan voor burgerparticipatie

In dit infoblad geven wij beknopt weer welke stappen je zal doorlopen, voordat je met burgerparticipatie aan de slag kan gaan.

Het 'werven en samenstellen van panels' is niet in dit stappenplan opgenomen. Hiervoor bestaat een apart informatieblad. Hetzelfde geldt voor het onderwerp 'transparantie en terugkoppeling'.

Stap 1

Vraag jezelf allereerst af wat de voordelen zijn om burgers bij jouw onderwerp of project te betrekken en wat je precies van ze wil weten. In de tabel staan –zonder uitputtend te zijn– mogelijke vragen geformuleerd.

Stap 2

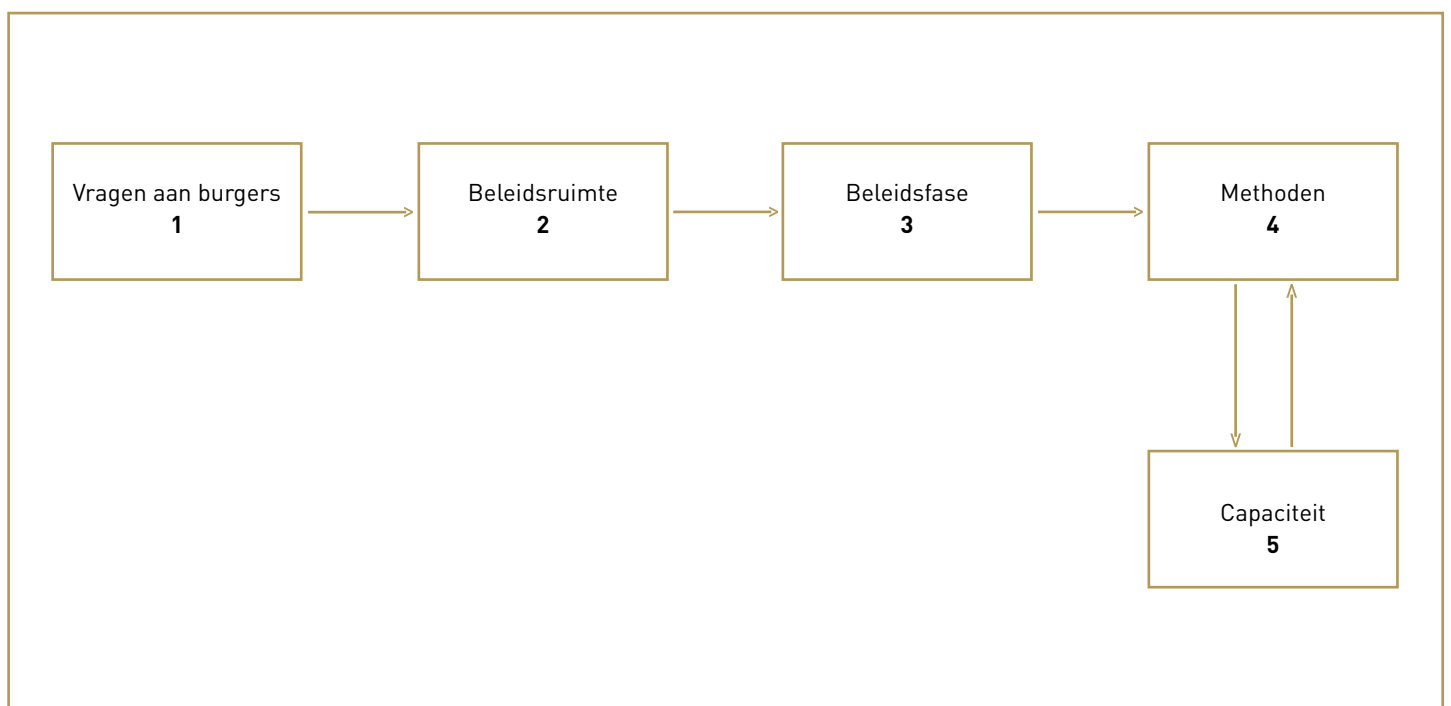
Verken hoeveel beleidsruimte er is om werkelijk iets met de inbreng van burgers te doen. Door politieke of bestuurlijke factoren of simpelweg door tijdgebrek kan de beschikbare speelruimte beperkt zijn. Als van tevoren al duidelijk is dat er met de ideeën of adviezen van burgers in de praktijk weinig of niets zal gebeuren, heeft het geen nut om met burgerparticipatie te beginnen.

Stap 3

Ga na in welke fase van de beleidscyclus (agendavorming, beleidsvoorbereiding, besluitvorming, beleidsuitvoering, handhaving of beleidsevaluatie) je onderwerp zich bevindt. Afhankelijk van de beleidsfase verwacht je van burgers namelijk verschillende rollen. Zo zullen burgers bij de agendavorming vaak een raadgevende rol hebben, omdat je in die fase graag wilt weten welke vraagstukken burgers belangrijk vinden. Bij de beleidsvoorbereiding wil je misschien nauw met burgers samenwerken om tot een gezamenlijk advies te komen, terwijl je bij de beleidsevaluatie hun mening wil horen over de manier waarop het beleid in de praktijk uitwerkt.

Stap 4

Bepaal welke methode(n) van burgerparticipatie je wilt toepassen. Maatwerk vormt bij burgerparticipatie een belangrijke factor en de methode moet dan ook afgestemd zijn op de doelgroep en doelstellingen die je beoogt. In de praktijk wordt vaak gebruik gemaakt van een mix van kwantitatieve en kwalitatieve methoden. Je kan bijvoorbeeld eerst een opiniewijzer inzetten om meningen kwantitatief te peilen en geïnteresseerde deelnemers vervolgens uitnodigen voor een burgerplatform of coproductie om het onderwerp verder uit te

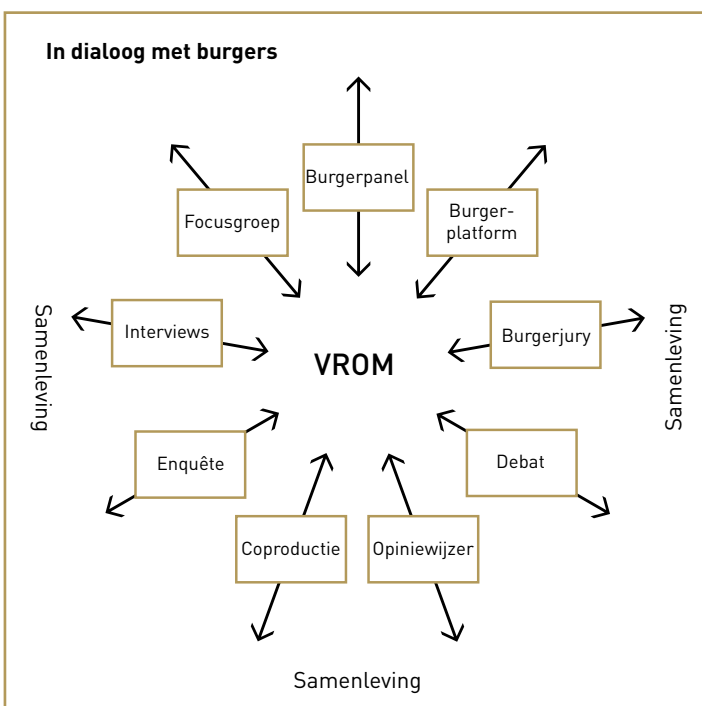
diepen. Over de bij VROM meest gebruikte methoden zijn aparte informatiebladen: Burgerjury, Burgerpanel, Burgerplatform, Coproductie, Enquête, Focusgroep, Interviews, Lagerhuisdebat, Opiniewijzer. Maar bedenk dat de beschreven methoden geen vaste recepten zijn die je zonder meer in elke situatie kan toepassen.

Stap 5

Ga na hoeveel capaciteit er voor burgerparticipatie beschikbaar is, want dit is van invloed op methoden die je kan inzetten en op hoeveel werkzaamheden je wilt uitbesteden. Het opzetten en begeleiden van een coproductie kost nu eenmaal meer capaciteit dan een sessie waarin je burgers eenmalig raadpleegt. Gemiddeld kost het begeleiden van een participatie traject 10 werkdagen gespreid over een periode van drie maanden.

Projectplan

Als je het stappenplan doorloopt, krijg je antwoorden op vragen die voor een burgerparticipatietraject essentieel zijn. Verwerk het geheel tot een concreet projectplan. Het programmteam Beleid met burgers kan je hierbij ondersteunen.

Meer informatie?

Het beantwoorden van alle vragen uit het stappenplan hoeft je niet alleen te doen. Het programmteam Beleid met Burgers kan je daarbij helpen. Je kunt contact opnemen met:

Marlies Veenstra (DGM: 070-339 49 77)
André Rodenburg (DGR: 070-339 30 26)
Jeroen Maas (DGW: 070-339 24 17)
Joost Kehrer (VI: 070-339 53 52)
Paul Basset (programmacoördinator: 070-339 40 96)

Of mail naar: beleidmetburgers@minvrom.nl
of kijk op VERA of www.vrom.nl

Vragen	Beleidsfase	Methoden	Benodigde capaciteit
Hoe kijken burgers aan tegen door ons geïdentificeerde problemen?	Agendavorming	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Zitten burgers nog met andere problemen?	Agendavorming	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Leggen burgers andere prioriteiten?	Agendavorming	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Kan de mening burger aanleiding zijn een onderwerp hoger op de beleidsagenda te zetten?	Agendavorming	Enquête Opiniewijzer	gemiddeld gemiddeld
Wat vinden burgers van onze beleidsvoornemens?	Beleidsvoorbereiding	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Welke oplossingen hebben burgers voor het probleem?	Beleidsvoorbereiding	Burgerjury Burgerpanel Burgerplatform	meer meer meer
Kunnen we samen met burgers een beleidsvraag aanscherpen?	Beleidsvoorbereiding	Coproductie	meer
Kunnen we samen met burgers beleidsvoorstellen formuleren?	Beleidsvoorbereiding	Coproductie	meer
Hoe verhogen we de kwaliteit van beslissingen met de hulp van burgers?	Besluitvorming	Focusgroep Interviews Debat Burgerjury, -panel, -platform Coproductie	minder gemiddeld minder meer meer

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.

Vragen	Beleidsfase	Methoden	Benodigde capaciteit
Wat vinden burgers van de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd?	Beleidsuitvoering	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Kunnen we samen met burgers een andere uitvoeringsstrategie ontwerpen?	Beleidsuitvoering	Coproductie	meer
Kunnen we samen met burgers de handhaving verbeteren?	Handhaving	Burgerjury Burgerplatform Burgerpanel	meer meer meer
Welke rol zou de (rijks)overheid volgens burgers moeten spelen?	Beleidsevaluatie	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Wat vinden burgers van onze beleidsproducten?	Beleidsevaluatie	Enquête Focusgroep Interviews Debat Opiniewijzer	gemiddeld minder gemiddeld minder gemiddeld
Hoe kan de communicatie met specifieke doelgroepen volgens burgers worden verbeterd?	Beleidscommunicatie	Focusgroep Interviews Burgerpanel	minder gemiddeld meer